

Derleyenler
BARIŞ ÜNLÜ - OZAN DEĞER

İsmail Beşikçi

i l e t i Ő i m

İÇİNDEKİLER

Önsöz

BARIŞ ÜNLÜ - OZAN DEĞER 9

İsmail Beşikçi Fenomeni: Bir Parrhesiastes'in Oluşumu

BARIŞ ÜNLÜ 11

BİRİNCİ BÖLÜM

Bir Entelektüel ve Bir Bilim Adamı Olarak

İsmail Beşikçi 45

Akademik Özgürlük ve İfade Özgürlüğü: İsmail Beşikçi Vakası

MARTIN VAN BRUINESSEN 47

İsmail Beşikçi ve Türkiye Tarih yazımında Bilim Yöntemi Şoku

HAMİT BOZARSLAN 57

Anti-Kürdolojiden Kürdolojiye Giden Yol ve İsmail Beşikçi

M. MALMİSANI 65

“Akademia” Cennetinden Kovulan bir Şeytan: İsmail Beşikçi

SİBEL ÖZBUDUN 87

Sınırdan Merkezi Etkilemek: Bir Alternatif

Kurumsallaşma Örneği Olarak İsmail Beşikçi

YÜCEL DEMİRER 103

Düşünce Özgürlüğü ve İsmail Beşikçi

LEVENT KANAT 111

Entelektüellik, Sosyolojik Tahayyül ve Erkeklik

ESRA SARIOĞLU 121

İKİNCİ BÖLÜM

İsmail Beşikçi Üzerine Düşünceler 129

Yıllar Sonra, İsmail Beşikçi İçin

OYA BAYDAR 131

İsmail Beşikçi ve Gerçeklikle Kurduğu İlişki

MURAT BELGE 137

Saygılarımla

MURATHAN MÜNGAN 141

• İSMAİL BEŞİKÇİ VE DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ / *Ioanna Kuçuradi* 144

Sarı Xoce

ŞEYHMUS DİKEN 147

• HAKİKATEN AYKIRI VE GERÇEKÇİ / *Ragıp Duran* 148

Çüro Baba

H. MEM 153

Smailê Dergûşvan

TALAT İNANÇ 159

Pusulası Hakikati Gösteren Hoca

KARİN KARAKAŞLI 165

Adalet İçin Dik Duran Cesaret

TEMEL DEMİRER 171

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Farklı Dönemler, Farklı Mekânlar,

Kürt Sorunu ve İsmail Beşikçi 179

Beşikçi ile Yarım Asır

ÜMIT FIRAT 181

• İSMAİL BEŞİKÇİ TÜRKİYE'NİN VİCDANIDIR / *Şakir Epözdemir* 186

İsmail Beşikçi ve Kürt Hareketi

RECEP MARAŞLI 221

• BEŞİKÇİ GÜNLÜĞÜ / *Ahmet Soner* 256

1960'lı Yıllarda Erzurum ve İsmail Beşikçi

SABAHAATTİN GÜLLÜLÜ 281

• 1960'LAR VE İSMAİL BEŞİKÇİ / *Ahmet Aras* 284

Kurtlar Sofrasındaki Mum

RUŞEN ARSLAN 295

<i>İsmail Beşikçi ve Mülkiye: Fevkalade Özel Bir Mülkiyeliyle Söyleşi</i>	
BASKIN ORAN	301
• İSMAIL BEŞİKÇİ İÇİN... / Cevat Geray - Ruşen Keleş.....	304
<i>İsmail Beşikçi Hoca Kalemiyle Sömürgeci Ruha Çizgi Çekti!</i>	
AHMET ÖNAL.....	315
• ADAM HEM KENDİ YATI HEM DE BİZİ YATIRI... / Necmettin Salaz.....	318
<i>İskilip Nere, Bandırma Nere! Bir İsmail Beşikçi Öyküsü</i>	
MUSTAFA TOPAL	337
• ANTEP GÜNLERİ... / Bedahet Tosun	340
<i>İsmail Beşikçi'yi Anlamak</i>	
İBRAHİM GÜRBÜZ	357
<i>İsmail Beşikçi'yi Anlatmak</i>	
HASAN BİLDİRİCİ	373
<i>Beşikçi: Türk Resmî İdeolojisinin Yalanlarına Karşı Duruş</i>	
ÜNSAL ÖZTÜRK	381
<i>İsmail Beşikçi'ye Mektup</i>	
HALİT YALÇIN	409
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
<i>Demokrasi, İnsan Hakları, Üniversite, Kürt Sorunu.....</i>	427
<i>Yerel Demokrasinin Kavramsallaştırılması ve Geliştirilmesi için Öneriler</i>	
İLHAN TEKELİ	429
• OTONOMİ/ÖZERKLİK ÜZERİNE / Ozan Değer	432
<i>Düşünce-Eylem İlişkisiyle Suç ve Ceza</i>	
IŞIK ERGÜDEN	441
<i>Bilim, Bilimci ve Akademi Üzerine Bazı Sorular...</i>	
FIKRET BAŞKAYA.....	453
<i>Uluslararası Toplumun Azınlık Hakları Yaklaşımı ve Anadilinde Eğitim Talebi Çerçevesinde Kürt Sorunu</i>	
ZERİ İNANÇ	459
• JI BO MAMOSTE BEŞİKÇİ / Gökçen Alpkaya	462
<i>Hakikati Bilme Hakkı</i>	
KEREM ALTIPARMAK	471

<i>ABD Komünist Partisi ve Siyahların Self-Determinasyon Hakkı</i> HALUK GERGER	483
<i>Kapitalizm, Emperyalizm ve Kürt Sorunu</i> İZZETTİN ÖNDER	499
<i>TKP, Kemalizm ve Kürt Meselemiz Üstüne Bazı Düşünceler</i> NABI YAĞCI	507
<i>Etno-Dinsel Arındırma, Tektiipleştirme ve Türk İslamlaştırma Politikası</i> MEHMET BAYRAK	515
<i>TBMM’de Cinsiyet Kompozisyonu Açısından Aykırı Bir Örnek: DTP/BDP, % 40 Cinsiyet Kotası ve Ardındaki Dinamikler</i> HANDAN ÇAĞLAYAN	525
• ULUSLARARASI HUKUKTAN KÜRT SORUNUNA / Abdurrahman Aydın	528
<i>Hukuk-Siyaset Cenderesinde “Kürtçü” Partiler ve Devlet Refleksi</i> MURAT SEVINÇ	553
<i>Zorla Yerinden Etme Uygulaması</i> HÜSNÜ ÖNDÜL	567
<i>“Orada Bir Canavar Vardı... O Neydi?”: Kemalizmin ve Türklük’ün Sınır Deneyimi Olarak Diyarbakır Cezaevi</i> KAYA AKYILDIZ	573
YAZARLAR HAKKINDA	583
İSMAİL BEŞİKÇİ’NİN KİTAPLARI	587
Albüm	591
DİZİN	607

İsmail Beşikçi Türkiye'nin ve dünyanın 20. yüzyılda yetiştirdiği en önemli entelektüellerden biri. Buradaki entelektüel kavramı bilgi üreten ve yayan insandan ziyade, kendi devletine ve egemenlere karşı hakikati söyleyen, tabuları yıkan, yasadışı konulara değinen, yalanları deşifre eden, ezilen, horlanan ve dışlananların yanında, onların sesi olan, gösterdiği bu cesaret ve ahlak nedeniyle de çeşitli bedelleri ödemeyi göze alan kişiyi anlatıyor. Bu anlamda İsmail Beşikçi hakiki, evrensel manada bir entelektüel. Kürt'ün ve Kürtçe'nin varolduğunu ve sadece var oldukları için zulüm gördüklerini 1960'larda söylemiş; 1970'lerde Türk resmî ideolojisinin yalanlarını ve suskunluklarını bilimsel çalışmalarıyla deşifre etmiş; 1980'lerle birlikte ise Kürt Hareketi'nin Kürt toplumunu nasıl dönüştürdüğünü, kişilikli bir halk haline getirdiğini yazmaya başlamış ve hareketi genel hatlarıyla her zaman savunmuştur. Devlet ise bütün bunlar karşılığında, bedel olarak, Beşikçi'yi üniversiteden tasfiye etmiş, 17 yıldan fazla cezaevlerinde tutmuş, kitaplarının tamamına yakını yasaklamıştır.

Ancak Beşikçi özelinde, entelektüel kavramının başka ve en az yukarıdakiler kadar önemli olan bir diğer yönünü daha vurgulamak gerekiyor. Beşikçi, yazdıkları ve söyledikleriyle sadece devletin ve egemenlerin tepkisini çekmemiştir; aynı zamanda, içinden çıktığı kendi "cemaati", kendi "köyü" olan Türk solu ve akademisinden de büyük ölçüde dışlanmıştır. Üslubundan değil, söylediklerinin içeriğinden dolayı. Entelektüel olmak, aile fertleri dahil en yakındakilerin dışlamasını bile göze almak demek oluyor. Bu, resmî ideolojinin sağ-sol demeden bütün topluma ve siyasete nüfuz ettiği Türkiye gibi ülkelerde özellikle geçerli.

Bütün bunlara rağmen ve belki de bütün bunlar nedeniyle, Beşikçi Türkiye'de çok az bilinmektedir. Aslında Türkler arasında demek gerekir, çünkü Kürtler Beşikçi'yi ve O'nun değerini çok iyi biliyorlar. Sadece Kürt aydınları değil; Kürt köylüleri, göçbeleri, girişimcileri, aşiret reisleri vs. de Beşikçi'yi çok iyi bilmek-

te, sevip saymaktadır. Buna tanıklık eden belki binlerce anı, yazı, görsel malzeme var; bir kısmını bu kitapta okuyacaksınız. Türkler arasındaki genel durum ise bunun tam tersidir. Beşikçi ya bilinmemektedir ya da suskunlukla veya ilgisizlikle geçiştirilmektedir. Burada Türk aydınlarından, okumuş yazmışlarından bahsediyoruz. “Sıradan” bir Türk’ün Beşikçi’yi bilmesi ve önemsemesi zaten beklenemez. Aydınların bilgisizliği, suskunluğu ve ilgisizliği ise herhalde üzerinde durulması gereken, ciddi bir konudur. Çünkü önemli bir hastalığın, nedeni olmasa da, semptomudur. Elbette Türkler arasında da istisnalar vardır, ki bu kişilerden bazıları bu kitap için yazı da yazdılar. Burada kuraldan bahsediyoruz.

Elinizdeki kitap, Beşikçi hakkındaki bu sessizliği biraz olsun kırma amacı taşımaktadır. Bunu yaparken de, Beşikçi’nin hayatı, eserleri ve kişiliği hakkında önemli bilgiler sağlamayı umuyor. Kitaptaki çeşitli yazılarda sadece Beşikçi değil; Kürt Hareketi’nin farklı dönemleri, oluşumları ve yazarların kendi hayatları da var. Bir başka deyişle bu eser aynı zamanda Kürt Sorunu, hareketi ve aydınları hakkındadır. Kitabın ilk üç bölümü doğrudan Beşikçi üzerinedir. Birinci bölüm Beşikçi’nin bilimadamlığı ve entelektüelliği üzerine odaklanırken; ikinci bölüm Beşikçi üzerine genel düşünceler, notlar olarak okunabilir; üçüncü bölüm ise Beşikçi’yi farklı dönemler ve farklı mekânlarda incelemektedir. Dördüncü bölüm de, Beşikçi’nin ilgilendiği konular üzerine yazılardan oluşmaktadır. Yazıların hepsi ilk defa burada yayımlanmaktadır.

Başlangıçtan beri, bu kitabın salt bir Beşikçi övgüsü olmanın ötesine geçmesini istedik ve amaçladık. Bu doğrultuda, neredeyse her yazardan Beşikçi’yi belli bir tema, belli bir dönem, belli bir kurum veya belli bir mekân bağlamında değerlendirmesini rica ettik. Böylece, Beşikçi’nin hayatını ve eserlerini 1960’lardan bugüne çeşitli tarihsel bağlamlar içinde kapsamış olacaktık. Bu beklenimiz, bütünüyle olmasa da, karşılandı diyebiliriz. Tabii konu İsmail Beşikçi olunca övgüden ve hayranlıktan kaçınmak; bazı özelliklerinin farklı yazılarda tekrar tekrar vurgulanmasını önlemek zor. Örneğin, Beşikçi’ye neredeyse “doğüstü” özellikler atfeden ifadeler bu kitapta da var. Ancak bu tür duygu ve düşüncelerin Beşikçi’yi tanıyanlar arasında çok yaygın olduğunu unutmamak gerekir. Böyle okunursa, bu ifadelerin “Beşikçi fenomeni” hakkında çok öğretici olduğu da söylenebilir.

Elbette bu kitaptan çok daha iyisi yapılabilirdi. İsmail Beşikçi de çok daha iyisini hak etmektedir. Ancak bu bir başlangıçtır. Beşikçi ve dönemi hakkında biyografilerin, nehir söyleşilerin ve başka derleme kitapların ortaya çıkacağını öngörebiliriz. Bu türden çabaları destekleyecek olan vakıf veya araştırma merkezlerinin ortaya çıkmasını da umuyoruz.

Süreç boyunca Faruk Alpka, Tanıl Bora, Levent Cantek, Bülent Duru, Zeri İnanç, Necmettin Salaz, Esra Sarioğlu ve tüm İletişim Yayınları çalışanlarının önemli ve değerli yardımlarını gördük. Kendilerine müteşekkirimiz. Kitaptaki hatalar ise bu noktadan sonra sadece bize aittir.

15 Ocak 2011, Ankara

İsmail Beşikçi Fenomeni: Bir Parrhesiastes'in Oluşumu

BARIŞ ÜNLÜ

Parrhesiastes Antik Yunan'da hakikati söyleyen kişiler için kullanılmış bir kavram. *Parrhesiastes* retorik kullanarak dinleyicinin üzerinde hâkimiyet kurmaya çalışmaz, düşündüğünü ve bildiğini dolaysız ve açık bir şekilde anlatır. Sizden daha güçsüz insanlara hakikati söylemek kişiyi *parrhesiastes* yapmaz; asıl ölçüt güçlülere, tiranlara karşı söyleyebilmektir. Hakikati söylemek riskli ve tehlikeliyse, karşımızda bir “yaşam ya da ölüm” etkinliği var demektir. Bu tehlikeyi bile rek göze alan kişi dürüsttür. Dürüstlük ise belli bir ahlak yapısını işaret eder, ki o ahlak yapısı hakikate ulaşabilme yolunda en temel dayanak noktasıdır: “... hakikatin elde edilmesi, birtakım ahlaki niteliklere sahip olunması yoluyla garanti altına alınmış olur. Bir insan birtakım ahlaki niteliklere sahipse, bu onun hakikate erişebilme imkânı olduğunun ispatıdır (ve tersi durum da geçerlidir).”¹

Parrhesia tartışmalarında, “kişinin hayatını değiştirip dönüşmesi teması” çok önemlidir. Bu dönüşüm içinse, kişinin ilk önce kendi hakkında bilgi ve tefekkür sahibi olması gerekir. Hakikate ulaşmak ancak kişinin kendisinden başlaması, kendisi hakkındaki hakikati anlamasıyla mümkündür. Örneğin Sokratik *parrhesia* etkinliği, insanın kendi hakkındaki cehaletinin farkına varmasını ve değişmesini amaçlar. Hakikati kavramaya başlayıp, kendisi ve başkaları hakkında kaygı duymaya başlayan kişi dönüşecektir:

“Tabii ki dönüşüm, *parrhesia* kullanan bir hatibin, çevresindeki yurttaşlara uyanmalarını, daha önce kabul ettiklerini reddetmelerini ya da daha önce reddettiklerini kabul etmelerini söylediği zaman yol açmaya çalıştığı fikir değişikliğinden tamamen farklı bir şey değildir. Ancak felsefi pratikte kişinin fikrini değiştirme mefhumu daha genel ve geniş bir anlam kazanır; zira artık mesele kişinin inanç ya da kanılarını değiştirmek değil, yaşam tarzını, diğerleriyle olan ilişkisini ve kendisiyle olan ilişkisini değiştirmektir.”²

1 Michel Foucault, *Doğruyu Söylemek*, çev. Kerem Eksen, (İstanbul: Ayrıntı, 2005), s. 10-13.

2 A.g.e., s. 81-84.

Dolayısıyla, hakikate erişebilme kişinin kendisi hakkında düşünmesiyle ve kendisini kavramasıyla başlar. Sadece bu aşama bile büyük cesaret ve ahlak isteyen çok zor bir iştir, çünkü kendisi hakkında ulaşacağı hakikat kişinin kurulu hayatını, düzenini, geçmişini, değerlerini, çevresiyle ve iktidarla ilişkisini tümüyle sarsabilir, yıkabilir. Bunu da tabiatıyla çok az insan göze alabilir; işte ahlak ve cesaret bu noktada devreye girer. Hakikatin gereklerini yerine getirmenin faturası çok yüksektir; o yüzden çoğunluk, hakikate hiç bulaşmamak ister.

Ismail Beşikçi modern bir *parrhesiastes* ve 20. yüzyılda yaygınlık kazanmış bir kavramı kullanmak gerekirse, bir entelektüeldir.³ Kürt Meselesi'nde, meselelerin daha adı konmamışken ve varlığı bile kabul edilmezken, hakikati (katliamlar, sürgünler, asimilasyon, inkâr, ırkçı tezler, ırkçı politikalar, ırkçı aydınlar, vs.) güçlüler karşısında dile getirebilmiştir. Burada güçlü olan sadece devlet değildir; aynı zamanda egemen etnik grup olan Türkler ve bunun bir parçası olan akademik dünyadır. Beşikçi'nin ilgilendiği spesifik hakikat alanı Kürt Meselesi olmakla birlikte, aslında bu alan çok daha geniş bir bütünün parçasıdır: Kemalist rejim ve Kemalist resmî ideoloji. Bütün hayatını bu rejimin zulümlerini, yalanlarını, suskunluklarını, ikiyüzlülüklerini deşifre etmek için harcayan Beşikçi'nin, Ermeni Tehciri'den soykırım diye bahseden ilk Türk olması⁴ da bu bağlamda değerlendirilmelidir.

Beşikçi hakikati söyleme etkinliğinde riski ve tehlikeyi göze aldı. Bunun sonucunda 17 yıldan fazla hapis yattı, işkence gördü, suikast tehdidi altında yaşadı, işinden oldu, kitapları yasaklandı, yakın çevresinden dışlandı. Bu fahiş faturayı hiç itiraz etmeden ödemek, bildiği hakikatten hiçbir şekilde ve hiçbir ortamda (akademik bir konferansta, mahkemede, hücrede, işkencede, bir polis arabasında bir yerlere götürülürken) geri adım atmamak şüphesiz ki bir ahlak ve inanç meselesidir. Yukarıda vurguladığım gibi, hakikati bulmanın ve bulduğunu söyleyebilmenin garantörü bazı ahlaki niteliklerdir.

Hakikate ulaşabilme ise ancak kişinin kendisi hakkındaki hakikate ulaşabilmesiyle mümkündür. Beşikçi de ilk önce bunu yapmış, kendi hakikatini kavramıştır. Başka bir deyişle, tanık oldukları, okudukları, yaşadıkları sonucunda kişisel bir aydınlanma yaşamıştır. Bu aydınlanmanın sonucunda ise, tabiri caizse, Türklüğünden istifa etmiştir. Bu istifa kişisel bir zihin devrimidir, “zihindeki karakollar”ın yıkılmasıdır. Tipik bir solcu Türk akademisyenin –yani kendisinin– durduğu yerin ne kadar steril, imtiyazlı, iki yüzlü, empati yoksunu olduğunu görmüş ve kelimenin gerçek anlamında radikalleşmiştir. Radikalleşme en önce kendini, sonra da “kendi köyü”nü, “kendi cemaati”ni, kendi ulusunu, kendi devletini yıkıcı bir şekilde eleştirmek demektir. Bu elbette ki kişiye dışlanma, cezalandırılma, sürgün ve marjinalize edilme olarak geri döner.⁵

3 Kavramın gelişimi ve olumlu olumsuz farklı kullanımlarının genel bir değerlendirmesi için bkz. Jeremy Jennings ve Tony Kemp-Welch, “The Century of the Intellectual: From the Dreyfus Affair to Salman Rushdie”, J. Jennings ve T. Kemp-Welch (ed.), *Intellectuals in Politics*, (London: Routledge, 1997), s. 1-21.

4 Bkz. Karin Karakaşlı'nın bu kitaptaki yazısı.

5 Edward Said'in ünlü kitabı *Entelektüel: Sürgün, Marjinal, Yabancı*, çev. Tuncay Birkan, (İstanbul: Ayrıntı, 1995) entelektüel olmanın neleri ima ettiğini gerçekten de çok iyi anlatıyor.

Kişisel, toplumsal ve siyasal hakikatler etrafında gelişen bu büyük dönüşüm gerçekten de cesaret gerektirmektedir. Çünkü kendinizle, herkesle ve devletle olan ilişkiniz geri dönülmez bir şekilde dönüşmüştür. Bu anlamda, İsmail Beşikçi Türk düşün ve bilim hayatı içinde uzun süre büyük bir istisna olarak kalmıştır. Bu çapta bir entelektüel faaliyet yürüten insan sayısı dünyada da çok az. Türkiye gibi anti-demokratik, aşırı milliyetçi ve devletçi bir ülkede bunu yapabilmek Beşikçi örneğini daha da ilginç kılmaktadır. Beşikçi'nin dönüşümünü izlemek ve hakikati söyleme etkinliğini incelemek, hem dünya ölçeğinde bir entelektüel anlamak için önemlidir, hem de Türkiye'nin siyasal, toplumsal ve ideolojik yapısı açısından çok öğreticidir. Bu giriş yazısının amacı da bu yolda biraz olsun ilerleme kaydetmek ve okuyucuya biyografik ve bibliyografik bir çerçeveye sunmaktır.

İskilip'ten Mülkiye'ye

İsmail Beşikçi 7 Ocak 1939'da Çorum İskilip'te, Türk ve Hanefi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Babası Hüsnü Beşikçi (1899-1978) Osmanlı İmparatorluğu döneminde öğretmenmiş; 1930'larda bakkallık yapmaya başlamış. Annesinin ismi Zahide (1898-1987), büyük ağabeyinin ismi Vasfi (1921-2001), küçük ağabeyinin ismi Muhiddin (1930-2007) ve ablasının ismi Satı'dır (1936-1999). İsmail Beşikçi, ilkokulu İskilip'te Azm-i Milli ve Misak-ı Milli okullarında, ortaokulu ise İskilip Ortaokulu'nda tamamlıyor. Liseyi ise Çorum merkezdeki Çorum Lisesi'nde (şimdiki adı Atatürk Lisesi) bitirdi. Çorum'da okurken arkadaşlarıyla birlikte bir handa kalmışlar. Kendi deyimiyle büyük maddi sıkıntı çekmiş Çorum'da. Ailenin bağı ve bahçeleri, girişimci bir ruha sahip olmadıklarından zaman içinde elden çıkmış. Bu yoksulluk içerisinde babası oğlunun okumasını istemiyor, daha doğrusu maddi olarak destekleyemeyeceğini belirtiyor. Ancak okumak isteyen Beşikçi 1958'de Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne (SBF) başarılı bir dereceyle girme hakkı elde ediyor ve bu sayede İçişleri Bakanlığı bursunu kazanıyor. Maddi sorun böylece kısmen aşılmış ve Beşikçi taşradan kurtulup, Ankara'ya gelmiştir.

Burada, Beşikçi istisnasını anlamak için kanımca önemli olan bir noktaya değinmek istiyorum. Beşikçi ilerideki hayatında uzun süreler hiç zorlanmadan, hatta isteyerek çok zor koşullarda yaşamıştır. Birkaç örnek vermek gerekirse, askerliğini kendi isteğiyle Bitlis-Hakkâri bölgelerinde yapmış; etnografya çalışmaları için aylarca göçebe Alikan aşiretiyle birlikte göçmüş; yıllarca cezaevleri koğuşlarında ve hücrelerinde hiç şikâyet etmeden yaşamıştır. Böyle bir hayatı tercih etmesinde ve bunu sürdürebilmesinde taşra kökeninin ve gençliğinde yaşadığı yoksulluğun önemli olduğunu düşünüyorum. Tipik bir "Anadolu çocuğu" olarak kafasını koyduğu yerde uyuyabilmesi, börtü böcekten korkmaması, konfora düşkün olmaması vs. hiç şüphesiz ileriki yıllarda kendisine yardımcı olmuştur. Tersten sorarsak: Beşikçi 3-4 kuşaktır İstanbullu olan elit bir aileden gelseydi, sözgelişi Robert Kolej'i bitirseydi, lisansını Cambridge'de, doktorasını da Princeton'da tamamlamış olsaydı, bütün bu yaptıklarını yine de yapabilir miydi?